

[Elsa-Merete Ross.]

byggeriet. Jeg vil derfor meget gerne have at vide, om den sociale linje også er tilstrækkeligt tilgodeset her.

Om ændringen i § 53 angående belåning af en ejendom siger ministeren, at den er rent teknisk betonet og egner sig bedre til drøftelse i udvalget. Der er dog én ting, jeg gerne vil afgøre her i forbindelse med ændringen i finansieringen af boligbyggeri.

Må jeg et øjeblik vende tilbage til en udtalelse, jeg fremsatte under forespørgselsdebatten i januar i år. Jeg rejste da spørgsmålet om at skride til anvendelse af boligforeningernes prioritetsreserver, men den højtærede minister indlod sig i virkeligheden ikke på en behandling af problemet. På Fællesorganisationen af almennyttige Boligforeningers kongres i sommer vedtoges en udtalelse om, at der skulle foretages en undersøgelse og på basis heraf fremkomme forslag om, hvordan det almennyttige byggeris økonomiske reserver, herunder prioritetsreserver, kan aktiviseres til fremme af boligbevægelsens formål.

Jeg vil gerne spørge om, hvor langt disse undersøgelser er fremme, og hvilke resultater man eventuelt er nået til. Det er jo almindelig kendt, at de mere kyndige og de, der har øje for fremtidsperspektiver inden for boligforeningerne, er klar over, at der her ligger et problem, som ikke længere kan skydes til side.

Jeg henleder i så henseende opmærksomheden på en meget læseværdig artikel af direktør Sølvkjær, der stod i boligforeningernes tidsskrift Boligen i januar 1963, altså omtrent på samme tidspunkt som jeg omtalte disse spørgsmål her i folketinget. Direktør Sølvkjær siger i denne artikel, at fællesorganisationens boligselskaber har en prioritetsreserve på mellem 600 mill. kr. og 1 milliard kr., og at det herigenem ville være muligt at yde den nødvendige sekundære finansiering til allermindst 60.000 lejligheder. Som eksempel herpå vil jeg nævne en lejlighed til 60.000 kr., finansieret med 45.000 kr. gennem kredit-, hypotek- og realkreditfonden, beboerindskud 5.000 kr. og derefter de 10.000 kr. ved anvendelse af prioritetsreserven. Direktør Sølvkjær gør opmærksom på, at en rationel udnyttelse af disse prioritetsreserver vil nødvendiggøre visse ændringer i boligloven og visse orga-

nisatoriske ændringer inden for boligforeningerne. Det forekommer mig, at man derfor nu må skride til handling. Jeg synes, at man ad denne vej også må kunne supplere den større selvfinansiering, som der nu fra alle sider gives tilslutning til, og som vil bidrage til en lavere leje.

Jeg har læst de meget oplysende artikler, det ærede medlem hr. Albertsen har skrevet om selvfinansieringen i Norge og Sverige og om de unges opsparing til sikring af egen lejlighed. Der er efter min mening udmærkede tanker i det ærede medlems betragtninger, og det radikale venstre vil særdeles gerne forhandle ud fra sådanne synspunkter.

Jeg beder altså den højtærede minister redegøre for de problemer, der knytter sig til en aktivisering af boligforeningernes prioritetsreserver. Vi må inden for det radikale venstre lægge megen vægt på at nå frem til positive resultater på dette område.

Gang på gang ser man i tidsskriftet Boligen udtalelser om det ønskelige i, at boligforeningerne kan stå på egne ben og befri sig for boligministeriets snærende bånd. Med foreningernes erfaringer, deres standard og med den omlægning til større produktion med samlet planlægning, som nu er ved at komme i gang inden for nogle af boligselskaberne i fællesskab, ville deres konkurrence på lige fod med det private byggeri, så vidt jeg kan se, være en meget stor fordel.

Inden jeg forlader finansieringen, vil jeg lige spørge, om det nu ud fra alle hensyn er rigtigt, at man ifølge dette lovforslag i det sociale byggeri bliver stående ved 6 pct. i eget indskud. Jeg ser vel betænelighederne ved at gå videre i dette byggeri, men her spiller jo også spørgsmålet om kurstab ind.

Den højtærede boligminister har sagt, at grænsen for byggeriets omfang sættes af den disponible arbejdskraft. Vil man derfor øge byggeriet, må man efter min mening dels uddanne flere bygningshåndværkere, dels udnytte arbejdskraften bedst muligt. Det radikale venstre har i årevis ment, at de stive faggrænser var en hæmsko for byggeriet, og har slået til lyd for en omlægning af uddannelsen inden for byggefagene. Vi ser derfor med glæde, at disse synspunkter deles af Niels Salicath. Han skriver udtrykkelig i sin bog „Fra enkeltvirke til fælles indsats“, side 38, at — jeg beder den